BIJLAGE 1: Analyse huidige ramingen – bijstelling o.b.v. septembercirculaire 2024

Bedragen x € 1.000

	2024	2025	2026	2027	2028
Geraamd (vanaf 2025 afgerond op veelvouden van € 5k)	**13.888**	**14.530**	**13.670**	**13.755**	**13.775**
Berekening feitelijke beginstand	**13.888**	**14.528**	**13.669**	**13.755**	**13.776**
Uitkeringsfactor, algemeen					
1. Volume accres historisch Bbp	-105	-5	-19	-36	-52
2. LPO accres prijs Bbp	-181	63	71	80	73
3. Nominale ontwikkeling in de septembercirculaire 2024			-13	-24	-16
4. Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2024	155				
5. Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2023	75				
6. Incidentele compensatie	252				
7. Indexatie DU Jeugd: overheveling van accres naar regionaal programma		-2	-2	-2	-2
8. Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)	-7	-2	1	-1	1
Subtotaal:	**189**	**53**	**38**	**17**	**3**
Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis					
9. Hoeveelheidsverschillen	65	209	125	31	19
10. Ontwikkeling uitkeringsbasis	31	-53	-41	-41	-51
Subtotaal:	**96**	**156**	**84**	**-10**	**-32**
Taakmutaties					
11. Besparingsverlies jeugd			138	137	138
12. Indexatie Wmo demografie			28	55	81
13. Overige taakmutaties (bijstellingen)	2	-4	-6	-8	-9
Subtotaal:	**-4**	**-4**	**160**	**184**	**210**
IU/DU/SU					
14. Suppletie-uitkering Bommenregeling	19				
15. Einde lening inburgeringsplichtig	2				
16. Uitvoeringskosten Omgevingswet	60				
17. Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	1				
18. Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	2				
19. Wet Betaalbare huur	21	20	17	9	7
20. Alleenverdienersproblematiek 2023-2024	9				
21. Openbare bibliotheken		100	100		
Subtotaal:	**114**	**120**	**117**	**9**	**7**
3 D's in het sociaal domein					
22. Participatie (IU)		6	6	7	6
Subtotaal:		**6**	**6**	**7**	**6**
Totaal verschil	**173**	**330**	**405**	**208**	**195**
Berekening eindstand	**14.370**	**14.860**	**14.075**	**13.963**	**13.970**

Naast de baten van de uitkeringen gemeentefonds kunnen taakmutaties en/of IU-DU als uitgavenbudget gereserveerd worden (voor zover > € 10k en niet al reeds geraamd in de begroting.

	2024	2025	2026	2027	2028
Stelposten uitgavenbudgetten					
23. Uitvoeringskosten omgevingswet (16)	*				
24. Stelpost betaalbare huur (19)	21	20	17	9	7
25. Stelpost bommenregeling (14)	19				
26. Stelpost bibliotheek (21)		100	100		
27. Stelpost Wmo/Jeugd (11)			*	*	*
Subtotaal:	**39**	**120**	**117**	**9**	**7**

* reeds geraamd in begroting (dus niet opnieuw ramen)

Toelichting op de grootste mutaties

1. In de Miljoenennota 2025 zijn de tranches voor de uitkeringsjaren 2025 en verder bijgesteld op basis van het bruto binnenlands product (BBP), gebaseerd op een achtjaar historisch gemiddelde.

2. Vanaf de Voorjaarsnota 2024 wordt het LPO-accres (loon en prijsontwikkeling) bepaald op basis van het BBP. De tranche van het lopende jaar wordt telkens bij de Voorjaarsnota definitief bepaald, op basis van de ramingen van het Centraal Planbureau.

4. / 5. Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een inschatting gemaakt van de declaraties door gemeenten bij het BTW Compensatie Fonds. Door een (verwachte) onderschrijding ten opzichte van het plafond wordt een voorschot verstrekt. Dat wordt verrekend via de uitkeringsfactor.

6. De overgang van de huidige ‘trap-op trap-af’ systematiek naar de BBP-systematiek wordt in de jaren 2024-2029 (gedeeltelijk) gecompenseerd.

11. Het kabinet Rutte IV had besloten om te besparen op jeugdzorg. Deze besparing (oplopend tot € 511 miljoen in 2027) was in mindering gebracht op de middelen voor jeugdzorg. Het nieuwe kabinet Schoof kiest ervoor om deze besparing te laten vervallen. Het gaat om € 500 miljoen in 2026 en € 511 miljoen vanaf 2027. In de meicirculaire 2024 is reeds gemeld dat de besparing van € 500 miljoen voor 2025 nog niet gerealiseerd kon worden.

19. Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden met betrekking tot:
    - De maximale huurprijzen die gelden op grond van het woningwaarderingsstelsel (WWS);
    - De maximale huurverhogingen in de gereguleerde sector;
    - De informatieplicht op verhuurders om hun huurders een puntentelling te overleggen bij het afsluiten van een contract.

    Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. De financiering bestaat uit een incidentele bijdrage in 2024 voor de eenmalige kosten die gemeenten maken bij de implementatie van het wetsvoorstel. Deze implementatiegelden worden verdeeld aan de hand van de grootte van de gemeenten. Daarnaast ontvangen gemeenten een bijdrage voor het ontvangen en behandelen van meldingen en de handhaving op deze meldingen.

21. In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen de gemeenten een decentralisatie-uitkering, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden. Hiervoor is in 2025 en 2026 in totaal een bedrag van € 59,3 miljoen beschikbaar. Dit bedrag wordt over alle gemeenten verdeeld op basis van een bedrag van € 2,95 per inwoner. Voor kleinere gemeenten waar het bedrag per inwoner leidt tot een bedrag lager dan € 100k wordt de uitkering aangevuld tot € 100k.

IU/DU in combinatie met uitgavenbudgetten

11/12/27 Budgetten voor Wmo en Jeugd zijn reeds geraamd op basis van opgaven ROB. (Optioneel kunnen 11 en 12 opgenomen worden als extra stelpost; geldt vanaf 2026);
14/25 Suppletie bommenregeling wordt als uitgavenbudget bijgeraamd in de EJR 2024;
16/23 Uitvoeringskosten omgevingswet zijn reeds incidenteel geraamd in 2024. Geen extra reservering nodig;
19/24 Wet betaalbare huur wordt als uitgavenbudget bijgeraamd in de EJR 2024 en voor 2025 middels de 1e begrotingswijziging. De aanwending van deze middelen wordt nader bepaald;
21/26 Incidentele middelen voor 2025 en 2026 voor versterken lokaal bibliotheekstelsel. Hiervoor wordt een uitgavenbudget geraamd middels 1e begrotingswijziging.

De overige posten worden verder niet als uitgavenbudget bijgeraamd (reeds geraamd of kleiner dan € 10k).